

Brussel, 30 november 2018
(OR. en)

14989/18

RECH 512
COMPET 833

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	14516/18
Betreft:	Governance van de Europese Onderzoeksruimte - Conclusies van de Raad (aangenomen op 30/11/2018)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over de governance van de Europese Onderzoeksruimte, die de Raad tijdens zijn 3655e zitting op 30 november 2018 heeft aangenomen.

CONCLUSIES VAN DE RAAD

OVER DE GOVERNANCE VAN DE EUROPESE ONDERZOEKSRUIMTE

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

HERINNEREND AAN

- zijn conclusies uit 2012 over "Een versterkt partnerschap voor topkwaliteit en groei voor de Europese onderzoeksruimte"¹, waarin de huidige EOR-prioriteiten zijn vastgelegd;
- de conclusies van de Europese Raad van 2013², waarin gepleit wordt voor een volwaardige Europese onderzoeksruimte vóór eind 2014, als politieke doelstelling ter versnelling van de structurele hervormingen van de nationale systemen;
- zijn conclusies van mei 2015 over de "de routekaart voor de Europese Onderzoeksruimte 2015-2020"³, aan de hand waarvan de nationale EOR-actieplannen van de lidstaten zijn opgesteld;
- zijn conclusies van december 2015 over een "herziening van de adviesstructuur voor de Europese Onderzoeksruimte"⁴, naar aanleiding waarvan de adviesstructuur is generationaliseerd en waarin de eerste driejaarlijkse herziening van EOR-adviesstructuur gepland staat voor 2018;

¹ Doc. 17649/12.

² Doc. EUCO 169/13.

³ Doc. 9351/15.

⁴ Doc. 14875/15.

- zijn conclusies van december 2015 over "het bevorderen van gendergelijkheid in de Europese Onderzoeksruimte"⁵, waarin gesteld wordt dat het noodzakelijk is om duurzame culturele en institutionele veranderingen in de nationale EOR-actieplannen te stimuleren of strategieën te ontwikkelen ter uitvoering van de EOR-routekaart, alsmede om voorrang te geven aan de verwezenlijking van gendergelijkheid en aan opname van de genderdimensie in O&I-inhoud en -programma's;
 - zijn conclusies van december 2017 met de titel "Van de tussentijdse evaluatie van Horizon 2020 naar het negende kaderprogramma"⁶, waarin de Raad andermaal wijst op het belang van verdere gezamenlijke inspanningen van de lidstaten en de Commissie ter ontwikkeling en versterking van de Europese onderzoeksruimte (EOR) en benadrukt dat het kaderprogramma het belangrijkste instrument op EU-niveau is ter ondersteuning van de doelstellingen en de uitvoering van de EOR;
 - zijn conclusies van 29 mei 2018 met de titel "Kenniscirculatie in de EU versnellen"⁷, waarin de Raad wijst op het belang van bevordering van open-toegangs- en openwetenschapsbeleid binnen het kaderprogramma en daarbuiten, alsmede op de rol van de Europese openwetenschapscloud bij het verspreiden van kennis, en waarin hij pleit voor het op lange termijn duurzaam houden van onderzoeksinfrastructuur;
1. BESEFT dat wanneer de Europese onderzoeksruimte (EOR)⁸ tot een goed functionerend geheel wordt gesmeed, deze doorslaggevend zal bijdragen aan een doeltreffender, consistentere en over het algemeen beter presterend Europees ecosysteem voor onderzoek en innovatie, alsmede dat de EOR een systematische aanpak vergt; is dan ook INGENOMEN met wat de lidstaten en de Europese Commissie hebben ondernomen sinds de Raadsresolutie van juni 2000⁹ waarbij de EOR naar aanleiding van de Europese Raad van maart 2000 in het leven werd geroepen¹⁰;

⁵ Doc. 14846/15.

⁶ Doc. 15320/17.

⁷ Doc. 9507/18.

⁸ EOR als gedefinieerd in artikel 179 van het VWEU.

⁹ PB C 205 van 17.7.2000, blz. 1.

¹⁰ Doc. 100/00.

2. ONDERKENT dat het CEOR met zijn adviesverlening aan de Raad een belangrijke strategische functie vervult, gericht op maximalisering van de economische en sociale impact op Europees en nationaal niveau van investeringen in O&I in Europa, met als doel de mondiale concurrentiepositie van Europa te verbeteren, de werkgelegenheidsgroei te bevorderen, de levensstandaard van burgers te verhogen en de O&I-kloof binnen de Europese Unie terug te dringen;
3. HERHAALT dat een hecht partnerschap tussen de lidstaten en de Europese Commissie van groot belang is voor het eendrachtig versterken van de EOR via onder meer het negende kaderprogramma Horizon Europa, alsmede voor het samenwerken met enerzijds landen die verbonden zijn aan het kaderprogramma voor onderzoek (geassocieerde landen) en anderzijds relevante belanghebbenden uit wetenschap, bedrijfsleven en samenleving;

MIJLPALEN EOR

4. ONDERSTREEPT dat in alle aan de EOR gerelateerde groepen die uitvoering aan de EOR-prioriteiten geven, de nodige vooruitgang met de EOR is geboekt en dat de Europese onderzoeksruimte daarmee belangrijke mijlpalen heeft bereikt;¹¹ is INGENOMEN met de werkzaamheden van het CEOR ter herziening en aanpassing van de adviesstructuur van de EOR, zoals uiteengezet in het CEOR-advies van 18 september 2018¹²;

¹¹ Jaarverslag 2017 van het CEOR (doc. 1206/18, alleen EN).

¹² Doc. 1209/18 en 1209/18 ADD 1.

5. VESTIGT DE AANDACHT op de nieuwe aanpak voor het Europese partnerschapsbeleid inzake Onderzoek & Ontwikkeling (O&I) zoals voor het voetlicht gebracht door de ad-hocwerkgroep van het CEOR over partnerschappen, alsmede op de toevoeging van een nieuw mechanisme voor de selectie, uitvoering, monitoring, evaluatie en geleidelijke stopzetting van de Europese O&I-partnerschappen aan het voorstel Horizon Europa; ZIET UIT naar de presentatie die de Commissie in december 2018 aan het CEOR geven zal over een voorstel voor enerzijds de criteria waaraan partnerschappen voldoen moeten en anderzijds het strategische coördinatieproces voor de gehele levenscyclus van O&I-partnerschappen in onderlinge samenhang met de strategische planning voor Horizon Europa; HERHAALT dat ingeval lidstaten en geassocieerde landen hun voorbereidingen voor een krachtens Horizon Europa gefinancierd O&I-partnerschapsinitiatief eerder beginnen dan in mei 2019, wanneer het strategisch coördinatieproces volledig operationeel moet zijn, er op basis van hun aanvangseffectbeoordeling een vroege en gestructureerde raadpleging met deze lidstaten en geassocieerde landen moet plaatsvinden; ONDERSTREEPT dat coördinatie- en netwerkactiviteiten tussen lidstaten binnen of buiten de EU-prioriteiten relevant voor EOR-gerelateerde activiteiten zijn en blijven;
6. MERKT OP dat er in 2018 reeds tien jaar gezamenlijke programmeringsinitiatieven (GPI's) worden ontplooid, goed voor in totaal tien initiatieven; NEEMT NOTA van de recente verwezenlijkingen van het CEOR in zijn speciale samenstelling van Groep op hoog niveau voor gezamenlijke programmering (GPC), wat betreft het stimuleren van de ontwikkeling van langetermijnstrategieën voor gezamenlijke programmeringsinitiatieven door het opzetten van enerzijds een monitoringsmechanisme voor nationale vooruitgang op dit vlak; en anderzijds een nieuw kader voor de evaluatie van potentieel nieuwe en bestaande gezamenlijke programmeringsinitiatieven; HERHAALT dat het van belang is en blijft mondiale uitdagingen gezamenlijk aan te pakken, met name binnen de GPI's, en VERZOEKT de Commissie het gezamenlijke programmeringsproces en de GPI's overeenkomstig de beleidsdoelstellingen op nationaal en EU-niveau te blijven steunen;

7. IS INGENOMEN MET het strategieverlag en de actualisering van 2018 van de Esfri-routekaart¹³, en VERZOEKT het Esfri om in 2021 de volgende actualisering uit te voeren en daarbij zijn strategische rol in het veranderende landschap van onderzoeksinfrastructuren te versterken; SPREEKT tevens ZIJN WAARDERING UIT VOOR het tweede verslag over de uitvoering van de ERIC-verordening¹⁴, en VERZOEKT de Commissie het volgende verslag over de uitvoering van ERIC uiterlijk in 2022 in te dienen; STELT VAST dat er passende maatregelen nodig zijn om het gebruik van het ERIC-instrument te faciliteren, met name wat betreft een aanvaardbare oplossing voor btw-vrijstelling voor bijdragen in natura, om investeringen in infrastructuur van ERIC's en andere Esfri-routekaartinfrastructuur te stimuleren, om transnationale en open toegang tot Europese onderzoeksinfrastructuur te vergroten en hun financiële houdbaarheid te verstevigen; ROEPT de Commissie en de lidstaten OP om die maatregelen zo spoedig mogelijk uit te voeren, en roept de pan-Europese onderzoeksinfrastructuur op hun diensten op internationaal niveau te promoten en waar passend nieuwe internationale leden aan te spreken;
8. WIJST EROP dat gecoördineerde acties en goede coördinatie tussen de EOR en het kaderprogramma, waaronder het toekomstige Horizon Europa, belangrijk zijn om in Europa een arbeidsmarkt voor onderzoekers vorm te geven en tot een open-wetenschapsbeleid te komen met betere erkennings- en beloningsmechanismen en regelingen om wetenschapsvaardigheden te ontwikkelen; ROEPT alle betrokken partijen OP het sectoroverschrijdende karakter van gelijke kansen en open wetenschap te erkennen, met name ten aanzien van beginnende onderzoekers en promovendi;

¹³ <http://roadmap2018.esfri.eu/>.

¹⁴ Doc. 11022/18.

9. ROEPT het CEOR en ook de Permanente groep menselijk potentieel en mobiliteit OP de synergie tussen de EOR en de Europese ruimte voor hoger onderwijs te verbeteren op gebieden zoals hoger onderwijs, opleiding, onderzoeksloopbanen en de kennisdriehoek; NEEMT in dit verband met belangstelling KENNIS VAN de berichten ter bevordering van een betere koppeling tussen hoger onderwijs en onderzoek in het "Communiqué van Parijs" van 25 mei 2018¹⁵;
10. NEEMT NOTA VAN het werk dat de Permanente Groep gender in onderzoek en innovatie van het CEOR heeft verricht - in samenwerking met het CEOR in bijzondere samenstelling, namelijk het Strategisch forum voor internationale samenwerking op het gebied van WTI - met betrekking tot de gemeenschappelijke richtsnoeren om het genderperspectief te integreren in de internationale samenwerking op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie (WTI), alsmede van de aanbevelingen over de wijze waarop gendergelijkheid in Horizon Europa moet worden bevorderd; CONSTATEERT met bezorgdheid dat in de lidstaten deze EOR-prioriteit 4 over gender ongelijkmatig is geïmplementeerd, wat consequenties heeft voor het toepassen van vergelijkbare, eerlijke en genderevenwichtige arbeidsvoorwaarden op onderzoekers in Europa; is INGENOMEN MET de gezamenlijke inspanningen van het SFIC en de Permanente groep gender in onderzoek en innovatie van het CEOR, en ziet dit als een voorbeeld van een goede praktijk voor de samenwerking over de verschillende EOR-prioriteiten heen;
11. NEEMT NOTA VAN de stappen die, onder meer door de Permanente groep open wetenschap en innovatie van het CEOR, zijn gezet op weg naar de Europese openwetenschapscloud (*European Open Science Cloud*, EOSC), die een belangrijke mijlpaal is om ervoor te zorgen dat alle onderzoeksgegevens in de EOR FAIR¹⁶ zijn; BEKLEMT OONT dat in samenwerking met lidstaten een solide governancekader voor de EOSC moet worden opgezet dat de wetenschappelijke gemeenschap autonoom maakt en in de tijd kan evolueren; ROEPT alle betrokken partijen OP de EOSC volledig en tijdig te implementeren, en NEEMT NOTA van de belangrijke rol van onderzoeksinfrastructuren in dit verband; WIJST OPNIEUW OP de noodzaak van daadwerkelijke coördinatie tussen de EOSC en het Esfri, ook op het niveau van de governance;

¹⁵ *Paris Communiqué, Conférence ministérielle européenne pour l'enseignement supérieur*, 25 mei 2018.
http://www.ehea.info/media.ehea.info/file/2018_Paris/77/1/EHEAParis2018_Communique_final_952771.pdf.

¹⁶ Findable, Accessible, Interoperable, Reusable (Vindbaar, Toegankelijk, Interoperabel en Herbruikbaar).

12. VRAAGT de Commissie, in het licht van nieuwe ontwikkelingen inzake kennisoverdracht zoals de Open Innovatie, opnieuw stil te staan bij haar aanbeveling van 2008 betreffende het beheer van intellectuele eigendom bij kennisoverdracht en bij de code van goede praktijken voor universiteiten en andere publieke onderzoeksorganisaties, teneinde het effect van O&I via kennisoverdracht nog te vergroten;
13. VERZOEKT de lidstaten, de Europese Commissie en waar passend ook particuliere partners, ngo's en de burgers, om in het kader van het SFIC de internationale samenwerking nauwer te coördineren, onder meer via gezamenlijke bijeenkomsten en eventuele overeenkomsten inzake wetenschap en technologie, en meer multilaterale activiteiten, mede om de duurzame-ontwikkelingsdoelen te verwezenlijken, zodat op nationaal en Europees niveau synergie en meerwaarde worden gecreëerd; in dit verband dient ook rekening te worden gehouden met de activiteiten in het kader van Horizon Europa;
14. BETUIGT ZIJN WAARDERING VOOR het verslag van de Europese Commissie van 2018 met als titel "Science, Research and Innovation Performance of the EU"¹⁷ en ziet dit als een waardevolle beschrijving van hoe de onderzoeks- en innovatieomgeving van de EU eruit ziet; CONSTATEERT dat sinds 2010 de innovatieprestatie in de EU is toegenomen, zoals vermeld in het Europees innovatiescorebord 2018¹⁸; STELT evenwel met bezorgdheid VAST dat die ontwikkeling in de Europese Onderzoeksruimte ongelijk verloopt, en BEKLEMT OONT in dit verband dat de EOR beter toegerust moet worden om bovengenoemde uitdagingen te kunnen aangaan;

¹⁷ Europese Commissie, Science, Research and Innovation Performance of the EU 2018, Strengthening the foundations for Europe's future, 2018, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/rec-17-015-srip-report2018_mep-web-20180228.pdf.

¹⁸ Europese Commissie, European Innovation Scoreboard 2018, https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en.

15. IS INGENOMEN MET de nieuwe aanpak van het CEOR, die bestaat in het regelmatig houden van debatten over het strategisch beleid om verder de beleidsmix voor onderzoek en innovatie ten behoeve van de EOR samen te stellen; IS ZICH BEWUST van de belangrijke rol die deze debatten over het strategisch beleid kunnen spelen als forum waarop lidstaten meer inzicht verwerven over hoe effectief op nationaal en Europees niveau het beleid en de beschikbare instrumenten zijn om de EOR-prioriteiten te implementeren en de bredere economische en sociale doelstellingen van Europa te verwezenlijken; VERZOEKT de Commissie om het afgesproken feitenmateriaal over opzet en effect van O&O-beleid te vergaren, onder meer door verdere samenwerking met de OESO. De nationale beleidsvorming zou hierop kunnen voortbouwen;

EVALUATIE VAN DE ADVIESSTRUCTUUR VAN DE EOR

16. IS INGENOMEN MET het advies van het CEOR over de evaluatie van de adviesstructuur van de EOR, en ROEPT het CEOR en andere EOR-gerelateerde groepen OP om in 2019 de aanbevelingen van het advies snel uit te voeren met een actieplan, en daarbij indien nodig ook hun eigen mandaat te herzien;
17. NEEMT er NOTA VAN dat de huidige EOR-prioriteiten de basis moeten blijven voor samenwerking, in een versterkt EOR-partnerschap, tussen lidstaten, geassocieerde landen, de Europese Commissie en publieke en particuliere belangenorganisaties; STELT dat de EOR-routekaart 2015-2020 van toepassing blijft, met volledige inachtneming van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel, maar profiterend van de diversiteit en de sterktes van de nationale onderzoeks- en innovatiestelsels;
18. BENADRUKT de betekenis van de beleidsondersteuningsfaciliteit (Policy Support Facility (PSF)) van Horizon 2020 als een door het kaderprogramma ondersteund instrument dat het EOR-beleid versterkt; ONDERSTREEPT in dit verband dat de resultaten van processen van wederzijds leren en collegiale toetsing in het kader van die faciliteit, alsmede specifieke ondersteuningsmaatregelen en ander EOR-gerelateerd bewijs, zoals het EOR-voortgangsverslag en het Europees innovatiescorebord, door alle partijen, ook EOR-gerelateerde groepen, op passende wijze benut moeten worden; IS HET EROVER EENS dat meer aandacht moet uitgaan naar het verbeteren van de relevantie en het effect van de EOR-gerelateerde groepen;

19. IS VAN OORDEEL dat de zich ontwikkelende behoeften aan nieuwe EOR-activiteiten in bestaande EOR-prioriteiten kunnen worden ingepast; IS ZICH ervan BEWUST dat sommige EOR-activiteiten een horizontaal karakter hebben, en dat zulks noopt tot verdere samenwerking over de EOR-prioriteiten heen;
20. ROEPT OP de adviesstructuur van de EOR als volgt aan te passen:
- Het CEOR onderzoekt de mogelijkheden om een nieuwe impuls te geven aan de bestaande GPC om de deelname van lidstaten en geassocieerde landen aan het strategisch coördinatieproces voor partnerschappen voor te bereiden zodra in het passende forum beslist is over de samenstelling ervan en de aard van de opdrachten.
 - Waar er veel synergie bestaat betreffende inhoud en doelgroepen, organiseren EOR-gerelateerde groepen opeenvolgende of gemeenschappelijke vergaderingen. Terwijl alle aspecten van de EOR-prioriteiten voldoende aan bod komen, worden op middellange termijn mogelijkheden onderzocht om het aantal groepen te optimaliseren.
 - Alle EOR-gerelateerde groepen moeten manieren onderzoeken om het aantal directe uitwisselingen met bevoegde EOR-organisaties van belanghebbenden te verhogen en deskundigen van hoog niveau bij hun werk te betrekken.
 - Om de uitwisseling te bevorderen tussen het EOR-beleid en het beleid in verband met de Europese ruimte voor hoger onderwijs (EHOR), moeten geregeld vergaderingen over relevante onderwerpen worden georganiseerd tussen het CEOR en de vervolggroep voor het proces van Bologna en/of directeuren-generaal voor hoger onderwijs.

21. ONDERSTREEPT dat de adviesstructuur van de EOR zo efficiënt en effectief mogelijk moet worden ingericht:
- De leidinggevende rol van het CEOR in de adviesstructuur van de EOR moet worden behouden en versterkt. Het CEOR moet zo de andere EOR-gerelateerde groepen waarvoor het verantwoordelijk is, helpen ideale werkomstandigheden te creëren bij hun streven naar de verwezenlijking van de doelstellingen van de EOR-routekaart.
 - De mandaten van alle EOR-gerelateerde groepen moeten alle groepen duidelijk afgebakende doelstellingen bezorgen, met heldere en concrete taken.
 - Wat onderwerpen betreft die niet door bestaande groepen worden behandeld, kunnen EOR-gerelateerde groepen nog steeds voor een beperkte periode ad-hocwerkgroepen oprichten met duidelijk omschreven doelstellingen. De lidstaten, de geassocieerde landen en de Europese Commissie moeten erop toezien dat de deelnemers in alle soorten groepen het passende profiel op het juiste niveau hebben en moeten ook overwegen een beroep te doen op de PSF om de doelstellingen te halen.
 - De coördinatie tussen de prioriteiten van het voorzitterschap van de Raad en de agenda's van de EOR-gerelateerde groepen wordt geïntensiveerd, met name door 18 maanden voor het begin van hun termijn de toekomstige voorzitterschappen van de raad bij het bestuur van het CEOR te betrekken.
 - De Europese Commissie en haar Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek worden aangemoedigd om, waar gepast, kruisbestuiving met adviesgroepen van deskundigen van de Commissie en van EOR-gerelateerde groepen te blijven promoten, teneinde dubbel werk te voorkomen en de efficiëntie en effectiviteit van het algemeen O&I-adviesstelsel te optimaliseren, bijvoorbeeld voor het Europese OTO-beoordelingsnetwerk of op het gebied van open wetenschap en innovatie.

TOEKOMST VAN DE EOR

22. NODIGT de Commissie UIT, op basis van betrouwbare gegevens, uiterlijk halverwege 2020 een nieuwe EOR-mededeling voor de periode na 2020 te publiceren, die herziene prioriteiten voor het EOR-beleid en governance- en monitoringmechanismen voor het EOR op nationaal en EU-niveau kan voorstellen;
 23. NODIGT de voorzitterschappen van de Raad UIT te overwegen vanaf 2020 met de nieuwe EOR-mededeling als basis voor de EOR-prioriteiten van de Raad, geregeld ministeriële EOR-conferenties te organiseren;
 24. IS VAN MENING dat de "nationale EOR-actieplannen" van de lidstaten en geassocieerde landen belangrijke instrumenten zijn om de EOR te implementeren. Voor deze plannen is er een coherent en strak monitoringinstrument nodig dat alle verschillende nationale route-kaarten omvat en dat op vrijwillige basis in alle EO-prioriteiten en -groepen wordt gebruikt; MERKT de behoefte OP opties te onderzoeken om de "nationale EOR-actieplannen" beter af te stemmen op het Europees Semester;
 25. STELT met het oog op de aflopende termijn van de "EOR-routekaart 2015-2020" ook VOOR dat de Commissie, in nauwe samenwerking met de lidstaten, dit soort EOR-beleidvormings-instrument zorgvuldig evalueert;
 26. ZIET UIT naar het volgende evaluatieproces van de adviesstructuur van de EOR dat ten laatste in 2021 zal plaatsvinden en dat rekening zal houden met de eventueel nieuwe EOR-mededeling en het mogelijke resultaat van de eerste EOR-ministerconferentie.
-